

Μεγάλη Έρευνα της MRB Hellas
Ιούνιος 2025

Στάσεις και Απόψεις για την
αποτροπή της πρόσβασης των ανηλίκων
σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης

Powered by

Συμμαχία για την αποτροπή της πρόσβασης των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης.

«Ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο πρόληψης, υπευθυνότητας και συνεργασίας»

Η πρόσβαση των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης αποτελεί ένα σοβαρό κοινωνικό φαινόμενο, με προεκτάσεις στη δημόσια υγεία, την εκπαίδευση, την οικογένεια, αλλά και τη λειτουργία της αγοράς.

Η Παπαστράτος, στο πλαίσιο της εταιρικής της υπευθυνότητας, αναλαμβάνει τη σημαντική πρωτοβουλία **«Συμμαχία για την αποτροπή της πρόσβασης των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης»**. Σε συνέχεια του νόμου του Υπουργείου Υγείας **5216/2025** που ψηφίστηκε πρόσφατα (7/7/2025), η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει να συνενώσει τις δυνάμεις της Πολιτείας, της κοινωνίας και των επιχειρήσεων ώστε να αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά το μεγάλο πρόβλημα της πρόσβασης και κατανάλωσης προϊόντων καπνού και νικοτίνης από τους ανηλίκους, σύμφωνα και με τα ευρήματα της έρευνας της MRB Hellas που διεξήχθη για λογαριασμό της Παπαστράτος σε ευρύ κοινό και λιανοπωλητές τον Ιούνιο 2025.

Η έρευνα της MRB Hellas ανέδειξε ξεκάθαρα το εύρος του προβλήματος και τις προϋποθέσεις για την αποτελεσματική του αντιμετώπιση. Η έρευνα, είχε ως στόχο τη χαρτογράφηση και καταγραφή των στάσεων και απόψεων της κοινωνίας καθώς και των επαγγελματιών πρώτης γραμμής που βρίσκονται σε άμεση επαφή με τους πολίτες – καταναλωτές.

Το ερευνητικό πρόγραμμα αποτελούνταν από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορούσε ποσοτική έρευνα 1.000 συνεντεύξεων σε ευρύ κοινό (6-13/6/2025), αντιπροσωπευτικό του ελληνικού πληθυσμού 18 έως 64 ετών. Το δεύτερο μέρος της έρευνας αφορούσε ποσοτική έρευνα σε δείγμα 2.504 λιανοπωλητών σε πανελλαδικό επίπεδο (30/5-20/6/2025).

Μεταξύ των δύο αυτών κοινών (ευρύ κοινό, λιανοπωλητές) υπάρχουν πολλά σημεία σύγκλισης αλλά και σημεία όπου οι απόψεις διαφοροποιούνται ή ακόμη και αποκλίνουν.

1. Η Κοινωνική Αντίληψη του Προβλήματος - Προτεραιότητες

Οι πολίτες εμφανίζουν **ανησυχία** για την έκταση της χρήσης προϊόντων καπνού και νικοτίνης από ανηλίκους, με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις να είναι υψηλότερες από αυτές των λιανοπωλητών.

Αναλυτικότερα, οι πολίτες σε πολύ υψηλά ποσοστά που ανάλογα με το προϊόν κυμαίνεται από 79,5% (συμβατικό τσιγάρο) έως 72,8% (ηλεκτρονικό τσιγάρο) πιστεύουν ότι το φαινόμενο της κατανάλωσης προϊόντων καπνού και νικοτίνης από ανηλίκους είναι πολύ εκτεταμένο. **Σχεδόν 6 στους 10 ερωτηθέντες πιστεύουν ότι το πρόβλημα επιδεινώνεται σε σχέση με το παρελθόν.**

Και οι λιανοπωλητές αναγνωρίζουν ότι το φαινόμενο κατανάλωσης προϊόντων καπνού και νικοτίνης από ανηλίκους είναι εκτεταμένο, αλλά με πιο συγκρατημένα ποσοστά (από 53,3% για το ηλεκτρονικό τσιγάρο έως 44,3% για το τσιγάρο).

Σε μεγάλο βαθμό οι πολίτες γνωρίζουν για τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς που έχουν τεθεί από την Πολιτεία. Συγκεκριμένα, το 75,3% των πολιτών γνωρίζει την απαγόρευση πώλησης – πρόσβασης των ανηλίκων σε τσιγάρα και αντίστοιχα 6 στους 10 γνωρίζουν για την απαγόρευση πώλησης - πρόσβασης των ανηλίκων σε εναλλακτικά προϊόντα.

Ωστόσο, η έρευνα στο ευρύ κοινό αναδεικνύει ένα σημαντικό εύρημα: το **25%** των πολιτών δήλωσε ότι **δεν γνωρίζει για τις απαγορεύσεις που ισχύουν σήμερα για όλα τα καπνικά ή συναφή προϊόντα**, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη για περαιτέρω ενημέρωση για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Αντίστοιχα, οι λιανοπωλητές, σχεδόν στο σύνολό τους γνωρίζουν τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς που υπάρχουν στην πρόσβαση των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης και πώληση αυτών. Τα ποσοστά για το κοινό των λιανοπωλητών κυμαίνονται γύρω στο 98%, υπάρχει δηλαδή καθολική γνώση της απαγόρευσης πώλησης προϊόντων καπνού και νικοτίνης από ανήλικους.

Και τα δύο κοινά, σε ποσοστά 91,2% οι πολίτες και 98,4% οι λιανοπωλητές, πιστεύουν ότι η αποτροπή των ανηλίκων από την πρόσβαση και κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης είναι πολύ σημαντικό θέμα για την κοινωνία.

2. Το Νομοθετικό Πλαίσιο: Μεταξύ Γνώσης και Εφαρμογής

Παρά το γεγονός ότι η πλειονότητα γνωρίζει την ύπαρξη απαγορεύσεων για πώληση σε ανήλικους, η εφαρμογή τους κρίνεται ατελής και το νομοθετικό πλαίσιο, πριν την πρόσφατη ψήφιση του Ν. 5216/2025 τον περασμένο Ιούλιο, δεν θεωρείται ότι αποτρέπει αποτελεσματικά την κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης από ανήλικους:

- ο Οι πολίτες (60,7%) πιστεύουν ότι σήμερα, με βάση τις προ του Ν. 5216/2025 ρυθμίσεις, οι ανήλικοι αποτρέπονται σε μικρό βαθμό ή και καθόλου από την κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης. Διαφορετική είναι η οπτική γωνία των λιανοπωλητών με το 59% να αναφέρει ότι σε μεγάλο ή και μέτριο βαθμό οι ανήλικοι αποτρέπονται από την κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης, ουσιαστικά αναγνωρίζοντας και αυτοί το πρόβλημα με χαμηλότερη ένταση (η έρευνα διεξήχθη πριν την ψήφιση του Ν. 5216/2025).
- ο **Το 49% των λιανοπωλητών θεωρεί ότι δεν εφαρμόζονται πάντα αποτελεσματικά οι κανόνες ελέγχου** της ενηλικότητας στα σημεία πώλησης προϊόντων καπνού και νικοτίνης. Με το **ευρύ κοινό (63,6%)** να αναγνωρίζει ότι **απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.**

Πολίτες και λιανοπώλητες αναγνωρίζουν ότι το ισχύον (πριν την ψήφιση του Ν. 5216/2025) θεσμικό πλαίσιο προστασίας των ανηλίκων χρειάζεται ενίσχυση.

Το 39% των λιανοπωλητών θεωρεί ότι η νομοθεσία που ίσχυε πριν την πρόσφατη ψήφιση του Ν. 5216/2025, δεν απέτρεπε αποτελεσματικά τους ανήλικους από την κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το 76% των λιανεμπόρων ενδιαφέρεται να εκπαιδευτεί σε μεγαλύτερο βάθος, ώστε να λάβει Πιστοποίηση Υπεύθυνου Σημείου Πώλησης.

3. Ποιοι είναι υπεύθυνοι; Ένα πλέγμα αρμοδιοτήτων

Εκτός από το νομοθετικό πλαίσιο στην αποτροπή πρόσβασης των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης, σημαντική είναι και η **παρέμβαση συγκεκριμένων κοινωνικών δομών για την εκπαίδευση των νέων** ώστε να συνειδητοποιήσουν ότι δεν πρέπει να καταναλώνουν τέτοια προϊόντα.

Για το ευρύ κοινό η **οικογένεια** (80,1%) και το **σχολείο** (55,9%) έχουν τον κύριο λόγο ως βασικά πεδία διαμόρφωσης κουλτούρας και πρόληψης, χωρίς να είναι αμελητέος ο **ρόλος του κράτους** (52,4%) και της **κοινωνίας συνολικά** (58,6%).

Μεγαλύτερη ευθύνη για την αποτροπή των ανηλίκων από την πρόσβαση και αγορά προϊόντων καπνού και νικοτίνης από:

- **Πολιτεία και κράτος:** θεωρούνται πρωταρχικά υπεύθυνοι για την εφαρμογή των νόμων (81,6% ευρύ κοινό 81,4% λιανεμπόριο).
- **Λιανοπωλητές:** κρίνονται υπεύθυνοι για την ορθή εφαρμογή των κανόνων πώλησης (75,6% ευρύ κοινό 39,6% λιανεμπόριο).
- **Καπνοβιομηχανίες:** καλούνται να επιδείξουν κοινωνική υπευθυνότητα και να τηρούν το θεσμικό πλαίσιο (19,1% ευρύ κοινό 51,2% λιανεμπόριο).

Ως προς τα μέτρα πρόληψης που χρειάζονται περαιτέρω να ενισχυθούν για να περιοριστεί η πρόσβαση από ανηλίκους σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης, το ευρύ κοινό θεωρεί ότι είναι:

- Περισσότερη **ενημέρωση και εκπαίδευση** στα σχολεία (68,1%)
- Αυστηρότερο **νομοθετικό πλαίσιο** και κανόνες (62,9%)
- Αποτελεσματικότερη εποπτεία **στις πωλήσεις με επιτόπιους ελέγχους των Αρχών** (62%)
- Αποτελεσματικότερος **έλεγχος στις πωλήσεις διαδικτυακά** (56,7%)

Αξιοσημείωτο είναι ότι το 90% των πολιτών και σχεδόν το ίδιο ποσοστό των λιανοπωλητών συμφωνούν με τη συνεργασία Πολιτείας και καπνοβιομηχανίας για την αποτροπή της πρόσβασης των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης. Επιπλέον, το 41% των πολιτών θεωρεί απαραίτητη την ενίσχυση των ενημερωτικών καμπανιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, γύρω από το ζήτημα αυτό.

Οι πολίτες πιστεύουν ότι η προσπάθεια αποτροπής των ανηλίκων από την κατανάλωση προϊόντων καπνού και νικοτίνης θα πρέπει να κινηθεί τόσο στην κατεύθυνση της αποτροπής πρόσβασης όσο και στην κατεύθυνση της παιδείας των ανηλίκων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το **92% των πολιτών αναγνωρίζει ότι είναι ευθύνη όλων μας** να περιοριστεί η πρόσβαση των ανηλίκων σε προϊόντα καπνού και νικοτίνης.